

насиженних яєц удлиненно-каплевидної форми (49,8 x 35,4; 48,2 x 35,0; 50,9 x 35,1 мм). Оно располагалось открыто на высохшей растрескавшейся земле, лишенной какой-либо растительности, на удалении 70 м от кромки воды и 100 м от сплошных зарослей зеленой травы. Гнездо имело форму невысокой башенки, сооруженной преимущественно из отслоившихся кусочков земли и нескольких (6 шт.) коротких стеблей тростника. Размеры постройки (см): диаметр – 46, высота – 8, диаметр лотка – 12,5 и глубина лотка – 4. Самка насиживала кладку и покинула ее, когда наблюдатели приблизились на расстояние 150 м. На следующий день яєц в гнезде не оказалось – возможно, что они были уничтожены бродячими собаками, которые с раннего утра преследовали здесь уток и куликов вдоль прибрежной части и мелководий. В районе обнаружения гнезда и на соседнем отстойнике мы наблюдали также около 9 территориальных пар шилоклювки – птицы при виде наблюдателей активно летали и все время тревожно кричали. Наши упорные поиски других гнезд и (или) птенцов не дали положительного результата.

Таким образом, в регионе Украинских Карпат за последнее столетие обнаружен

третий пункт гнездования шилоклювки (и второй вдоль северо-восточной границы Предкарпатья). Это свидетельствует об увеличении количества изолированных поселений вида в пределах указанной территории, расположенных на значительном удалении от мест регулярного гнездования и сплошного распространения.

ЛИТЕРАТУРА

- Грабар А. (1931): Птаство Подкарпатської Русі (Avifauna Carpathorossica). - Подкарпатська Русь. 7: 153-162; 8: 181-188; 9-10: 198-212.
- Кістяківський О.Б. (1957): Фауна України. Птахи. Київ: АН УРСР. 4: 1-432.
- Шидловський І. (1995): Про діяльність робочої групи "Avosetta" у 1995 році. - Тріщ. Інформ. мат-ли Західного відділення Українського орнітол. т-ва. Дрогобич. 7: 37-38.
- Шидловский И.В. (1996): Новые гнездящиеся птицы орнитологического стационара "Чолгини", Западная Украина. - Русс. орн. ж. Экспресс-выпуск. 5: 5.
- Шидловский И.В. (1998): Вести из регионов. Украина. - Информ. мат-лы Рабочей группы по куликам. Москва. 11: 11.

Україна (Ukraine),
77100, Івано-Франківська обл.,
м. Галич, вул. І. Франка, 1,
Національний заповідник "Давній Галич".
В.В. Бучко.

СПОСТЕРЕЖЕННЯ ЧОРНИХ ДРОЗДІВ З ЕЛЕМЕНТАМИ АЛЬБІНІЗМУ

Г.П. Гера, Г.В. Фесенко

Records of Blackbirds with elements of the albinism. - H.P. Gera, H.V. Fesenko. - *Berkut*. 8 (2). 1999. - Three birds with partial albinism were registered in Kyiv and Chernivtsi regions. One specimen of them has been stored in the Zoological Museum of the National Academy of Sciences of Ukraine. [Ukrainian].

Key words: Blackbird, albinism.

Address: G.P. Gera, G.V. Fesenko, Institut of Zoology, B. Khmel'nitsky str. 15, 01601 Kyiv, Ukraine.

Дорослий самець чорного дрозда (*Turdus merula*) з альбіністичними ознаками спостерігався 11.05.1998 р. в м. Чернівці (усне повідомлення О.М. Цвєлиха). Оперення голови птаха було суцільно білим, його межа з нормальним, чорним пір'ям мала

ламани обриси і проходила по нижній частині горла та нижче потилиці. Крім того, на тілі знаходилось кілька невеликих білих плям неправильної форми. Птах перебував на території старого парку в центральній частині міста, його поведінка була цілком

звичайною. Деякий час він обстежував ґрунт між деревами, а потім ненадовго вискочив на асфальтову доріжку в парковій алеї. Відстань між спостерігачем і птахом не перевищувала 15 м. Згодом дрізд полетів вглиб парку, де він, можливо, й гніздився.

Іншим разом, під час кільцювання птахів, яких відловлювали павутинною сіткою на північно-східній околиці Києва, 19.09.1998 р. було відловлено дорослу самку чорного дрозда, що мала ознаки альбінізму – біле пір'я внизу лівої частини живота та по два білих кігтя на кожній лапі, в розташуванні яких також спостерігалася асиметрія. Розмір білої плями становив близько 3 x 4 см, але через налягання сусідніх пір'їн нормального забарвлення зовні її розмір був удвічі менший. Тушка цього птаха зберігається у фондах Зоологічного музею НАН України.

Птах цього ж виду з частковим альбінізмом спостерігався також 7-10.12.1998 р. на київському житловому масиві Лісовий – у молодого самця чорного дрозда вперек усіх стернових пір'їн, ближче до основи хвоста, проходила біла смуга завшир-

шки 2-2,5 см. Цікаво, що до часу даного спостереження вже протягом місяця утримувався глибокий сніговий покрив і тривали значні морози, що іноді досягали більше -20°C . У центральній, правобережній частині Києва на таловинах, утворених над тепломережами після деякого послаблення морозів, почали концентруватися чорні дрозди, що зимували в місті. Серед них не було зовні незвичних. Згаданий птах з аномальним забарвленням був відмічений на лівобережжі міста, де зимівля чорних дроздів раніше не спостерігалася. Цей птах тримався неподалік від сміттєконтейнерів, хоча шукав собі поживу головним чином на незначних таловинах. Можливо, він міг би знайти корм і там, де були розсипані сміттєвідходи, але граки (*Corvus frugilegus*) та голуби (*Columba livia domestica*) жорстко контролювали ці місця.

Україна (Ukraine),

01601, м. Київ,

вул. Б. Хмельницького, 15,

Інститут зоології ім. І.І. Шмальгаузена.

Г.П. Гера, Г.В. Фесенко.

НАБЛЮДЕННЯ ЗА МИГРАЦІЯМИ ГУСЕЙ В СУМСКОМ ПОСЕЙМЬЕ

В.Н. Грищенко

Observations of geese migrations in the Sumy part of the Seym river valley. - V.N. Grishchenko. - *Berkut*. 8 (2). 1999. - Data were collected near the village of Mutin (51.24 N, 33.28 E) in 1977-2000. Total 252 flocks of geese were registered. Spring passage is intensive, autumn passage is not expressed. The White-fronted Goose predominates during migration. Bean Goose and Grey-lag Goose are occurred less often. The Lesser White-fronted Goose was recorded only once. Flocks have from 3 to 250 birds, on average $52,0 \pm 3,2$, CV = 81,8 % (n = 183). [Russian].

Key words: Sumy region, the Seym river, geese, migration, flock.

Address: V. Grishchenko, Kanev Nature Reserve, 19000 Kanev, Ukraine. e-mail: vitality@aquila.freinet.kiev.ua, vgrishchenko@mail.ru.

Наблюдения проводились в окрестностях сел Мутин, Червоный Ранок и Камень Крелевецкого района, Новомутин и Прилужье Конотопского района в 1977-2000 гг.

Весенний пролет гусей на Сейме хорошо выражен и довольно интенсивен. В от-

дельные дни в одной точке можно наблюдать десятки пролетающих стай общей численностью в несколько тысяч особей. Весенняя миграция начинается как правило в третьей декаде марта и заканчивается в конце апреля – начале мая (табл.). Наибо-